

Rožnati conarni kremen iz grödenskih plasti pri Žireh

Vili Rakovc, Renato Vidrih

Vzhodno od Žirov se dviguje greben Žirovskega vrha, ki ga skoraj v celoti gradijo srednjeperske grödenske plasti in se v največ petkilometrskem pasu širi v smeri severozahod-jugovzhod. V zahodnem grebenu, ki se spušča proti Žirem, so številne grape, ki so nastale ob manjših prelomih. Ena od njih je Plastuhova grapa, ki je nastala ob manjšem prelomu v prečnodinarski smeri severovzhod-jugozahod. V njej prevladujejo rdeči peščenjaki in meljevci s prehodi v glinavce, le ponekod so konglomerati.

Ob prenovi ceste na Žirovski vrh so bile v teh plasteh najdeni do 10 cm veliki skupki **kremena**. Kamnina je sicer močno okremenjena in v rdečih peščenjaki, redkeje v konglomeratih, lahko pogosto najdemo manjše kremenove kristale. Kjer se rdeči peščenjaki izmenjujejo z zelenimi, so tudi do več centimetrov debele kremenove žile, bogate s kloritom. Redko so v rdečih peščenjaki gnezda z bolj ali manj čistimi kristali kremena. Najdba ne bi bila nič posebnega, če ne bi bili kremenovi kristali rahlo rožnato obarvani. Najlepši kristali dosegajo 20 mm; skupine

Skupek kristalov rožnatega kremena z značilnimi fantomi; 4 x 3 cm. Najdba in zbirka Vilija Rakovca. Foto: Ciril Mlinar

Pogled na grödenske plasti, kjer lahko v gnezdih rdečih peščenjakov najdemo lepe kristale rožnatega conarnega kremena. Foto: Renato Vidrih

Posamezni kristali rožnatega kremenca s fantomi so veliki do 20 mm. Najdba in zbirka Vilija Rakovca. Foto: Ciril Mlinar

teh rožnatih kristalov pa merijo, kako smo že bili omenili, preko 10 cm. Med rožnatimi kristali so ponekod tudi conarno raščeni kristali, z do 20 mm velikimi rožnatimi fantomi. Rožnata barva je posledica vključkov železovih mineralov na ploskvah, ki jih kasneje preraste nova plast kremenca; tako nastanejo v kristalu conarno raščeni fantomi.

Literaturni vir:

GRAD, K., L. FERJANČIČ, 1976: *Osnovna geološka karta SFRJ 1: 100 000, tolmač za list Kranj*. Zvezni geološki zavod, Beograd.